

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

23
16
MK

ДОКЛАД

Относно: изслушване на допуснатите кандидати за съдия в Конституционния съд на Република България

На свое заседание, проведено на 2 октомври 2015 г., Комисията по правни въпроси проведе изслушване на допуснатите кандидати за съдия в Конституционния съд на Република България, в съответствие с раздел IV от Решение на Народното събрание за приемане на процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати, представяне и публично оповестяване на документите, изслушване на кандидатите и за избор на съдия в Конституционния съд на Република България от квотата на Народното събрание, приети с Решение на Народното събрание от 11 септември 2015 г. (ДВ, бр. 71 от 2015 г.).

На основание т. 1 от Раздел IV, поредността на изслушването се определя по азбучен ред според собствените имена на кандидатите:

1. г-н Константин Любенов Пенчев;
2. г-н Михаил Георгиев Кожарев.

От името на вносителите, кандидатурата на г-н Константин Пенчев беше представена от г-жа Десислава Атанасова, която изтъкна че кандидатът е сред най-уважаваните български юристи с 20-годишен съдийски стаж, включително и като председател на Върховния административен съд. Богатият му професионален опит в областта на административното право, включително като председател на Върховния административен съд би допринесъл за усъвършенстването на работата на Конституционния съд и за издигането на доверието на хората в тази институция като ефективен гарант за върховенството на основния закон.

Г-жа Атанасова подчерта, че кандидатът е почтен и достоен човек с безукорна репутация и притежава безспорни високи морални качества, които той е доказал като народен представител, магистрат и омбудсман на Република България. Г-н Пенчев достойно би представял Народното събрание като член на Конституционния съд.

В допълнение към представянето си, г-н Константин Пенчев посочи, че като съдия и председател на Върховния административен съд е извършвал сходна дейност с тази на конституционните съдии, като е участвал в състави, които са се произнасяли по жалби срещу подзаконовни нормативни актове. Той подчерта, че при работата си винаги е отстоявал своето мнение, но и се е вслушвал в аргументите на колегите, намирайки разумни доводи в тях. Като омбудсман г-н Пенчев е сезирал Конституционния съд 11 пъти, което му е дало възможност да установи критериите, условията и

предпоставките, при които следва да се отправят искания до Конституционния съд. В тази връзка г-н Пенчев подчерта, че подкрепя идеята за въвеждане на индивидуална конституционна жалба, тъй като според него колкото повече се разширява възможността за сезиране на Конституционния съд, толкова по-съвършено ще бъде законодателството, съобразено с Конституцията. Той изтъкна, че ролята на Конституционния съд е да пази Конституцията, но не би следвало да се намесва и да влияе политически върху вземаните от Народното събрание решения, както за приемането на закони, така и за приемането на промяна в Конституцията.

От името на вносителите, кандидатурата на г-н Михаил Кожарев беше представена от г-н Валери Симеонов, който посочи, че кандидатът е завършил висше юридическо образование в Софийския университет „Свети Климент Охридски“ и има 33-годишен юридически стаж. Г-н Кожарев е работил като стажант-съдия в Окръжен съд-Благоевград, съдия-изпълнител в Районен съд-Разлог, след което и като съдия в същия съд. Той има 15-годишен адвокатски стаж, бил е прокурор в Софийска градска прокуратура, Върховна административна прокуратура и заместник-главен прокурор. Член е на Висшия съдебен съвет, избран от квотата на съдебната власт, и на Комисията по дисциплинарни производства към него. Участвал е в изготвянето на законопроекти, специализирал е в страната и в Европейския съюз гражданско, административно, наказателно право и право на Европейския съюз.

В изложението си г-н Михаил Кожарев заяви, че Конституционният съд разглежда голяма по обем материя, за която се изисква сериозен анализ на Конституцията и отделните закони. Той смята, че правомощията на Конституционния съд следва да се увеличат, с оглед натрупани обществени отношения, конституционна практика и законодателна яснота. Като примери той посочи регламентиране на възможността за отвод и самоотвод на конституционния съдия, посочване в Конституцията на правомощия за оспорван избор на член на Европейския парламент и уеднаквяване на материята относно момента на влизане на решението на Конституционния съд в сила. Г-н Кожарев се изказа в подкрепа на въвеждането на индивидуалната конституционна жалба. Според него материалната сила на решенията на Конституционния съд, следва да отразява промените в обществените отношения, законодателството и правната теория.

Предложените кандидати – г-н Константин Пенчев и г-н Михаил Кожарев, отговарят на минималните законови изисквания, притежават необходимите качества и подготовка за заемане на длъжността на съдия в Конституционния съд на Република България.

В Комисията по правни въпроси са постъпили становища от Център за изследване на демокрацията, Фондация „Програма достъп до информация“ и Фондация „Център за европейска интеграция на България и защита на

правата на човека”, които са в подкрепа на г-н Константин Пенчев. В становищата си неправителствените организации поставят висока оценка за неговия професионален опит, морални и лични качества. Според тях дългогодишният му опит, както в сферата на правораздаването, така и в областта на законотворчеството и защитата правата на гражданите ще допринесе за по-нататъшното утвърждаване на Конституционния съд като независим, безпристрастен и ефективен гарант за върховенството на Конституцията в България. Неговата безпристрастност, професионализъм и ангажираност по време на мандата му като омбудсман и активното упражняване на правомощието за сезиране Конституционния съд са предизвикали повишаване на доверието на гражданите в институцията на омбудсмана. В становищата се акцентира върху отличното и детайлното познаване от страна на г-н Пенчев на действащата правна и институционална система, неговият авторитет, публична известност и доверието на гражданите към неговата личност, в подкрепа на което изнасят статистически данни и сочат конкретни примери от дейността му.

В Комисията по правни въпроси са постъпили въпроси към двамата кандидати от Български институт за правни инициативи.

Въпроси към кандидатите за съдия в Конституционния съд поставиха народните представители Петър Славов, Четин Казак, Димитър Лазаров, Димитър Делчев, Валери Симеонов и Чавдар Георгиев.

В отговор на зададения от г-н Славов въпрос относно това дали не следва някои от решенията на Конституционния съд да бъдат преразгледани, г-н Пенчев обоснова своето становище, че предвид динамиката в развитието на обществените отношения, Конституционният съд следва да преразглежда своите тълкувания, стига това да бъде ясно изразено и мотивирано.

Според г-н Кожарев няма необходимост от някакъв специфичен подход при тълкуването, защото самата Конституция е конструирана гъвкаво и е отворена за нови национални и наднационални обществени отношения, които не може да бъдат пренебрегвани, включително и при тълкуването им.

Във връзка с изтъкнатото противоречие между чл. 66 и чл. 149, ал. 1, т. 7 от Конституцията, г-н Казак постави въпроси относно това как то може да бъде преодоляно, дали е уместно Конституционният съд да има компетентност и за двата вида оспорване - на изборите като цяло и на избора на отделен народен представител, и как следва да се оспорва изборът на народен представител предвид изборната система в България.

Г-н Пенчев отговори, че според него е налице пропуск в уредбата на Конституцията, който следва да бъде отстранен, за да се внесе яснота по въпроса. Той изтъкна, че всеки заинтересован трябва да има възможността да обжалва избора на народен представител и Конституционният съд следва да има правомощие по касиране на изборите, аналогично на

правомощието на Върховния административен съд за касиране на местните избори.

Г-н Кожарев изрази своето становище, че не е налице противоречие, тъй като правомощията на Конституционния съд са регламентирани не само в чл. 149 и чл. 150 от Конституцията, а и на други места в нея. Според него не трябва да се разширява кръга на сезиращите органи, защото не би следвало един народен представител да може да оспорва избора на друг народен представител.

По повод на втория поставен от г-н Казак въпрос относно евентуалната колизия и дублиране на правомощията на омбудсмана и Висшия адвокатски съвет за сезиране на Конституционния съд в случай, че се приеме предложението за изменение на Конституцията, двамата кандидати се обединиха около становището, че приветстват разширяването на кръга от субекти, компетентни да сезират Конституционния съд, но следва правомощията им да се ограничат и прецизират.

Народният представител Димитър Делчев постави въпрос относно възможността основните права, регламентирани в Конституцията, да бъдат обвързани със задължения, предвид и развилата се дискусия относно правото на избор. В отговор, г-н Пенчев посочи, че не подкрепя крайното становище, че задължителното гласуване противоречи на Конституцията, но това е спорен въпрос, който е свързан с тълкуване на Конституцията и с евентуални промени. Г-н Кожарев изрази становище, че трябва да бъдат защитавани всички тези права, които са визирани в преамбюла на Конституцията точно поради това, че тя е носител на концентрирания израз на върховенството на закона, свързано със защитата на човешките права.

Като се позова на данни от одитен доклад на дирекция „Вътрешен одит“ към Висшия съдебен съвет от 2011 г. и от други документи, г-н Валери Симеонов постави въпрос на г-н Пенчев дали счита, че притежава необходимите качества за заемане на длъжността съдия в Конституционния съд – професионализъм, морал и справедливост. В отговор г-н Пенчев заяви, че в своя живот няма постъпка, от която да се срамува, но не той трябва да дава оценка за своите качества.

С оглед гореизложеното, Комисията по правни въпроси с 14 гласа „за“, 0 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се“, предлага на Народното събрание проект на образец на решение за избор на съдия в Конституционния съд на Република България – Приложение № 2.

Списък на кандидатите, участвали в изслушването

1. г-н Константин Любенов Пенчев;
2. г-н Михаил Георгиев Кожарев.

Проект!

РЕШЕНИЕ
за избиране на съдия в Конституционния съд на Република
България

Народното събрание на основание чл. 86, ал. 1 във връзка с чл. 147, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 4 от Закона за Конституционен съд

РЕШИ:

Избира ..... за съдия в Конституционния съд на Република България.

Решението е прието от 43-то Народно събрание на ..... 2015 г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание:

Цецка Цачева

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:

ДАНАИЛ КИРИЛОВ